
Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Türk Halk Müziği Kaynaklı Piyano Eserlerinin Piyano Eğitiminde Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma

Hamit Yokuş*, R.Erol Demirbatır**

**Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi,
hamit.yokus@marmara.edu.tr*

***Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
redemir@uludag.edu.tr*

Özet. Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda kaynağını Türk Halk Müziğinden alan piyano eserlerinin, piyano eğitiminde uygulanabilirlik derecesinin araştırılmasıdır.

Araştırma kapsamında, Türkiye’de piyano eğitiminin gerçekleştirildiği eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dallarında, piyano eğitiminde kullanılan piyano repertuarının, Türk bestecilerinin THM kaynaklı piyano eserleri bakımından var olan veya olması gerektiği düşünülen şekliyle belirlenmesine, dolayısıyla bu eserlerin piyano eğitiminde ne derece kullanıldığına ilişkin verilerin elde edilmesi amaçlanmıştır.

Sonuç olarak, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitiminde THM kaynaklı piyano eserlerine istenilen düzeyde yer verilemediği, mevcut kaynakların özellikle başlangıç piyano eğitimi açısından bazı güçlükler içerdiği, kaynak sayısının yeterli görülmediği ve ulaşılmada güçlükler yaşandığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Piyano eğitimi, THM kaynaklı piyano eserleri.

Abstract. The aim of this research is to investigate how piano works which are originated from Turkish Folk Music may be applicable to piano education for music education majors in undergraduate levels.

In this study, it is aimed to gather data about applying Turkish composers' works, which are based on Turkish Folk Music, in the piano repertoire that is used for piano education of music education majors. In addition, it is also examined to which extent these works are employed in the curriculum.

Consequently, it has been realized that works which are based on Turkish Folk Music have not been utilized to its fullest extent regarding piano repertoire. It has also been observed that current sources are not suitable for piano students, especially at beginner levels, because the target is for more advanced students. Furthermore, the variety of sources are not adequate and there are difficulties to attain these sources.

Key Words: Piano education, piano works which are originated from Turkish Folk Music.

GİRİŞ

Doğası gereği, bir şeyleri anlamlı hale getirmeye çalışan insanoğlu, kendi algılarına anlam yükleyerek öğrenmeye başlamış, bu öğrenme sürecinde sosyal bir varlık olarak başkalarının kılavuzluğuna da ihtiyaç duymuştur. Böylece insanın, etkileşime dayanan bir etkinlikler bütünü oluşturarak davranış kazanmaya ve dolayısıyla eğitime, böylece eğitim anlayışını geliştirmeye başladığı söylenebilir.

Çağdaş eğitim anlayışına göre eğitim; bireylerin var olan doğal veya gizil güçlerini ortaya çıkarma ve kendi kapasitesi oranında geliştirme süreci olarak tanımlanmaktadır (Karslı, 2003).

Eğitim sözcüğü, dilimize Arapça "terbiye" sözcüğü yerine 1940'lardan itibaren yerleşmiştir. Eğitim sözü, bireyin davranışlarının niteliğini belirtmek amacıyla kullanılmıştır. Bu anlamda eğitim kişinin kazandıklarını anlatır (Başaran, 1992).

Bu bakımdan eğitimi ifade eden kavramlardan biri de müzik eğitimidir.

Uçan (1997), müzik (sanatı) eğitimini; "bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir" şeklinde tanımlamıştır.

Müzik eğitimi, kendi içerisinde genel müzik eğitimi, özengen (amatör) müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere üç farklı amaca yönelik olarak gerçekleştirilmektedir.

Günümüzde, mesleki müzik eğitiminin gerçekleştirildiği kurumlardan biri de üniversitelere bağlı eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dallarıdır. Bu kurumlarda, müzik kuramları ve ses eğitiminin yanı sıra en temel eğitim süreçlerinden biri de çalgı eğitimidir. Çalgı eğitiminin, kişinin mesleğiyle ilgili gerekli bilgi, beceri, tutum ve davranış kazanmasında önemli bir rol oynadığı söylenebilir. Çalgı eğitimi kapsamında bölümlere göre çok çeşitli çalgıların eğitimi verilmektedir. Bunlardan biri olan piyano eğitimi ise; “piyano öğretimi yolu ile bireye piyano çalma davranışlarının kazandırılması ve bu yolla mesleğinin gerektirdiği müziksel davranış ve birikimlerin geliştirilmesi sürecidir” şeklinde tanımlanabilir.

YÖK tarafından yapılan “Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Ders Tanımları”nda verilen “Piyano Eğitimi Ders Tanımı”nda bu dersin müzik öğretmenliği programının temelini oluşturduğu, aşamalı olarak, teknik alıştırma ve etütleri, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri, eğitim müziği örneklerini, piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğrenme-öğretme tekniklerini kapsadığı belirtilmiştir (Müzik Öğretmenliği Lisans Programı, 1997). Buna karşın güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dallarında gerçekleştirilen piyano eğitimi programlarına bakıldığında, ağırlıklı olarak müzik tarihinin belirli dönemlerini kapsayan eserlerin kullanıldığı görülmektedir.

Piyano eğitiminde karşılaşılan problemlerden biri, repertuar bakımından Türk müziği motiflerini taşıyan eserlerin yeterli sayıda olmayışıdır. Bazı bestecilerimizin eserlerinden yararlanılmaktadır fakat bu bestecilerin eserleri çoğunlukla farklı amaçlar güdülerek yazıldığından piyano eğitiminde fazlaca kullanılma olanağı yoktur (Dicle, 1994).

Piyano için yazılmış birçok eserin piyano eğitiminin gerçekleştirildiği müzik kurumlarımızın repertuarı içerisinde yer aldığı düşünüldüğünde; piyano eğitiminin gerçekleştirilmesinde yararlanılan repertuarın yanı sıra, ulusal müziğimizden oluşan eserlere de yer verilmesinin, Cumhuriyet döneminden itibaren başlatılmış müzik politikasının tam anlamıyla gerçekleşebilmesi için önemli olduğu söylenebilir.

Türk müziğinin evrensel boyutlara ulaşmasını sağlamak amacıyla Türk beşleri olarak anılan bestecilerimiz Cemal Reşit Rey, Hasan Ferid Alnar, Ulvi Cemal Erkin, Ahmed Adnan Saygun, Necil Kazım Akses Avrupa’da eğitimlerini tamamladıktan sonra Türkiye’de uluslararası bir sanat ortamının

yaratılmasına öncülük etmişlerdir. Türk beşlerinin ortak yanı, THM ve “klasik” olarak adlandırılan Türk müziği ile ilgilenmeleri, halk melodi ve ritimlerini batı besteciliğinin yöntemleri içinde işlemeleri ve yerli konulara yönelmeleridir. Öte yandan, 1950’den ve özellikle 1960’tan sonra müzik düşüncesinin kapsamında ve uygulamaya aktarılışında bazı yeni gelişmeler olmuş; okullardaki müzik eğitiminde, yerel kaynaklardan yola çıkılması, buradan da evrensele gidilmesi düşüncesini Yönetken, İlerici ve Sun gibi eğitimci ve besteciler öne sürmüş, savunmuş ve uygulamışlardır (Mimaroglu, 1995).

19. yy’ın ikinci yarısından itibaren birçok besteci, eserlerinde kaynağını halk müziğinin oluşturduğu ritmik ve melodik yapıları kullanmışlardır. Türk bestecilerinin de eserlerinde, bu türdeki ritmik ve melodik yapılara özellikle yer verdiği söylenebilir.

Türk bestecileri piyano eserlerinde THM unsurlarına şu şekilde yer vermişlerdir (Yokuş, 2005):

1. Özgün biçimde (kendilerine özgü bir dille),
2. THM ezgilerinin aynen alınarak işlenmesi yoluyla çok seslendirerek,
3. THM ezgilerinin yapısında değişikliğe giderek.

Buraya kadar açıklanan görüşler doğrultusunda, müzik eğitimi ana bilim dallarında gerçekleştirilen piyano eğitiminde, öğrencilerin her müzik dönemini yakından tanımalarını sağlayacak eserlerin yanında, THM kaynaklı piyano eserlerine yer verilmesinin, öğrencilerin teknik, müzikal ve kültürel yönden gelişimlerine, öğretmenlik mesleğinin uygulanmasında da ulusal müzik dağarımızın ve Atatürk’ün görüşleri doğrultusunda ulaşılması hedeflenen müzik politikamızın gelişmesine yönelik katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yukarıdaki görüşlerden hareketle, müzik eğitimi ana bilim dallarındaki piyano eğitiminde uluslararası sanat müziği bestecilerinin yazmış oldukları birçok piyano etüt ve eserine büyük ölçüde yer verildiği düşünüldüğünde; yine bu kurumlardaki piyano eğitiminde Türk bestecilerinin THM kaynaklı piyano eserlerine ne derece yer verildiği; buna bağlı olarak müzik eğitimi ana bilim dallarında uluslararası sanat müziği repertuarının yanı sıra, bu eserleri içeren bir repertuarın ne düzeyde oluşturulduğu ve bu eserlerden oluşmuş repertuarın piyano eğitiminde ne ölçüde kullanıldığı araştırmaya değer görülmüştür.

Problem Cümlesi

Ülkemizde eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi müzik eğitimi ana bilim dallarında görev yapan piyano öğretim elemanlarının değerlendirmelerine göre, müzik öğretmenini yetiştiren kurumlarda THM kaynaklı piyano eserlerinin piyano eğitimindeki yeri nedir? Ne tür uygulamalar yapılmaktadır?

Araştırmanın Alt Problemleri

1. Müzik öğretmenini yetiştiren kurumlarda THM kaynaklı eserler piyano eğitiminde kullanılmakta mıdır? Kullanılmakta ise ne ölçüde yer verilmektedir?
2. Piyano öğretim elemanları THM kaynaklı piyano repertuarını ne derecede yeterli bulmaktadırlar?
3. Piyano öğretim elemanlarına göre THM kaynaklı piyano eserleri piyano eğitimi açısından ne tür zorluklar taşımaktadır? Ne tür uygulamalar yapılmaktadır?
4. İlgili öğretim elemanlarının görüş ve önerileri nelerdir?

Sınırlılıklar

Bu araştırma, 2004–2005 eğitim-öğretim yılında Türkiye’de piyano eğitiminin gerçekleştirildiği üniversitelerin eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dallarına yöneliktir. Araştırma bu kurumlar ve bu kurumlarda görevli piyano öğretim elemanlarının görüşleriyle sınırlı tutulmuştur.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada elde edilecek bulguların, şu konularda etkili olması beklenmektedir; Müzik öğretmenliği programının temelini oluşturan piyano eğitiminde Türk bestecilerinin THM kaynaklı piyano eserlerinin ne ölçüde uygulandığının saptanması, araştırma sonucunda elde edilen sonuç ve öneriler doğrultusunda eksikliklerin giderilmesine katkıda bulunulması ve bu konu ile ilgili yapılabilecek başkaca çalışmalara yol göstermesi bakımından önem taşımaktadır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı, verilerin çözümlenmesi ve yorumuna ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

Araştırma Modeli

Bu araştırma mevcut durumu ortaya koyan betimsel bir araştırmadır.

Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evreni, Türkiye’de piyano eğitiminin gerçekleştirildiği eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dalları ve bu alanda görev yapan piyano öğretim elemanlarıdır.

Araştırmanın Örnekleme

Tablo 1. Örneklem Grubu Olarak Belirlenen Üniversiteler ve Yer Aldığı Bölgeler

Bölgeler	Kurumlar
Akdeniz Bölgesi	SDÜBEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD
Ege Bölgesi	DEÜBEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD
	PÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD
İç Anadolu Bölgesi	CÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD
	GÜGEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD
	NÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD
Karadeniz (Orta ve Doğu) Bölgesi	KTÜFEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD
	GOPÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD
Marmara Bölgesi	MÜAEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD
	UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD

Örneklem grubu olarak yukarıda görüldüğü gibi Türkiye’deki eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dallarından değişik bölgelerde yer alan toplam on ana bilim dalı seçilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında, Türkiye’de piyano eğitiminin gerçekleştirildiği eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dallarında, piyano eğitiminde kullanılan piyano repertuarlarının, Türk bestecilerinin THM kaynaklı piyano eserleri bakımından var olan ve olması gerektiği düşünülen şekliyle belirlenmesine, dolayısıyla bu eserlerin piyano eğitiminde ne derece kullanıldığına yönelik verilerin elde edilmesi amacıyla, anket yöntemi kullanılmıştır.

Müzik eğitimi anabilim dallarında piyano eğitimi veren piyano öğretim elemanlarına uygulanmak üzere açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan bir

anket hazırlanmış ve anketlerin başında soruların yanıtlanmasına ilişkin bir açıklama yapılmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen anketin geçerlik sınaması için uzman görüşü alınarak gerekli görülen düzeltmeler yapılmış; geçerlik sınaması için uzman kanısı yeterli görülmüştür.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumu

Anketler yolu ile elde edilen toplam 42 öğretim elemanının görüşlerini içeren bulgular gruplandırılıp, istatistiksel yöntemlerle frekans (f) ve yüzde (%) kullanılarak çözümlenmiş; tablolar yardımı ile açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, müzik eğitimi ana bilim dallarındaki piyano öğretim elemanlarına uygulanan anketlerin değerlendirilmesiyle elde edilen bulgular ve bunlara ilişkin yorumlara yer verilmektedir.

Tablo 2.'de görüldüğü gibi, örneklem gurubunu oluşturan müzik eğitimi anabilim dallarında görevli piyano öğretim elemanlarının sayısı, CÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda %7,2, DEÜBEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda % 11,9, GÜGEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda % 14,2, GOPÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda % 7,2, KTÜFEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda % 7,2, MÜAEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda % 9,5, NÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda % 7,2, PÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda % 11,9, SDÜBEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda % 4,7, UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD'nda % 19 olarak dağılım göstermektedir.

Tablo 2. Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Görevli Piyano Öğretim Elemanlarının Sayısal Dağılımı

KURUMLAR	f	%
CÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD	3	7,2
DEÜBEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD	5	11,9
GÜGEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD	6	14,2
GOPÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD	3	7,2
KTÜFEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD	3	7,2
MÜAEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD	4	9,5
NÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD	3	7,2
PÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD	5	11,9
SDÜBEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD	2	4,7
UÜEF GSE Böl. Müzik Eğt. ABD	8	19
Toplam	42	100

Bu bulgular, müzik eğitimi anabilim dallarında en az 2, en fazla 8 piyano öğretim elemanının görev yaptığını ve ana bilim dallarına göre sayısal dağılımını göstermektedir.

Tablo 3. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Türk Bestecilerine Ait Piyano Repertuarı Olma Durumu

Seçenekler	f	%
Evet	33	78,6
Hayır	9	21,4
Toplam	42	100

Bu bulgulara göre, piyano öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun (%78,6) müzik eğitimi ana bilim dallarında Türk bestecilerine ait piyano repertuarı olduğunu belirttikleri görülmektedir. Bununla birlikte ilgili öğretim elemanlarının önemli bir bölümünün (%21,4) ana bilim dallarında Türk bestecilerine ait piyano repertuarı olmadığını belirtmeleri oldukça dikkat çekici ve önemlidir.

Tablo 4. Ana Bilim Dallarında Türk Bestecilerine Ait Piyano Repertuarı Bulunan Piyano Öğretim Elemanlarının Bu Repertuarı Yeterli Bulma Dereceleri

Dereceler	f	%
Tamamen	-	-
Büyük Ölçüde	12	36,4
Kısmen	17	51,5
Çok az	4	12,1
Hiç	-	-
Toplam	33	100

Bu bulgular, piyano öğretim elemanlarının çoğunluğunun (% 63,6) müzik eğitimi ana bilim dallarındaki Türk bestecilerine ait piyano repertuarını “kısmen” ve altında yeterli bulduklarını göstermektedir. Bununla birlikte Tablo 1’de Türk bestecilerine ait piyano repertuarı olduğunu belirten öğretim elemanlarının çoğunluğunun, bu tabloda repertuarı yetersiz bulduklarını

belirtmeleri; piyano eğitimi açısından, eğitimcilerin mevcut repertuarın ihtiyacı tam olarak karşılamadığını düşündükleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5. Piyano Öğretim Elemanlarının Piyano Eğitiminde THM Kaynaklı Piyano Eserlerine Yer Verme Dereceleri

Dereceler	f	%
Tamamen	-	-
Büyük Ölçüde	4	9,5
Kısmen	24	57,1
Çok az	9	21,4
Hiç	5	11,9
Toplam	42	100

Bu bulgular, müzik eğitimi ana bilim dallarından görev yapan piyano öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun (% 78,5) THM kaynaklı piyano eserlerine “kısmen” ya da “çok az” yer verdiğini, ayrıca % 11,9’unun hiç yer vermediğini göstermektedir.

Bununla birlikte Tablo 2’de ana bilim dalında Türk bestecilerine ait piyano repertuarının bulunduğunu belirten öğretim elemanlarının çoğunlukta olmasına karşın, THM kaynaklı piyano eserlerine “kısmen” ya da “çok az” yer verdiklerini belirtmeleri, anketteki diğer sorulara vermiş oldukları yanıtlar göz önüne alındığında, bu alandaki kaynakların piyano öğretim programlarının her düzeyine uygun kaynak ihtiyacını yeterli oranda karşılamadığı görüşünü ortaya koyduğu söylenebilir.

Tablo 6. Piyano Öğretim Elemanlarının Öğrenci Düzeyine Göre THM Kaynaklı Piyano Eserlerine Yer Verme Durumları

Düzeyler	f	%
Başlangıç Düzeyinde	7	18,4
Orta Düzeyde	17	44,7
İleri Düzeyde	3	7,9
Her Düzeyde	11	28,9
Toplam	38	100

Bu bulgulara göre, müzik eğitimi ana bilim dallarında görev yapan piyano öğretim elemanlarının yarıya yakınının “orta düzeyde” bu türdeki eserlere yer vermeleri, kullanılabilirlik dağarın daha çok bu düzeye uygun olduğunu gösterebilir ya da öğretim elemanlarının daha çok bu düzeydeki eserleri tanıdıkları söylenebilir. Bunun yanı sıra, “ileri düzeyde” eserlere az yer verilmesi (% 7,9) bu eserlerin güçlük düzeylerinin öğrenciler için zor olduğu şeklinde açıklanabilir.

Tablo 7. Piyano Öğretim Elemanlarının Göre THM Kaynaklı Piyano Eserlerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Kullanılabilirlik Dereceleri

Dereceler	f	%
Tamamen	-	-
Büyük Ölçüde	21	50,0
Kısmen	20	47,6
Çok az	1	2,4
Hiç	-	-
Toplam	42	100

Bu bulgular, müzik eğitimi ana bilim dallarında görev yapan piyano öğretim elemanlarının yarısına (% 50) göre, THM kaynaklı piyano eserlerinin müzik eğitimi ana bilim dallarındaki piyano eğitiminde “büyük ölçüde” kullanılabilirliği, diğer yarısına (% 50) göre ise “kısmen” ya da “çok az” kullanılabilirliğini ortaya koymaktadır. Bu durum, Tablo 4’de piyano öğretim elemanlarının çoğunluğunun, piyano eğitiminde THM kaynaklı piyano eserlerine “kısmen” ve altında yer vermediği sonucunu desteklemektedir. Bununla birlikte, anketlerde piyano öğretim elemanlarının ayrıca belirttikleri görüşlerden elde edilen bulgulara göre; teknik ve müzikal açıdan, bu türdeki eserlerin eğitim amacı taşıması gerekliliği sonucu da bu tabloda ortaya çıkan “kısmen” ve altında kullanılabilirliği görüşünü doğrular nitelikte görülmektedir.

Tablo 7.1. THM Kaynaklı Piyano Eserlerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Kullanılabilirliğine Yönelik Piyano Öğretim Elemanlarının Belirttikleri Görüş ve Öneriler

Görüş ve Öneriler	f
Başlangıç düzeyinde ve orta düzeyde çalışmalar için piyano eserleri daha çok yazılabilir.	3
Daha çok dünya repertuarına yer veriliyor. Dönemler barok, klasik, romantik ve çağdaş diye ayrılıp o dönemlere ait eserler çaldırılıyor. Daha sonra çağdaş Türk bestecilerinin eserlerine yer veriliyor. Bunlar, teknik olarak büyük ölçüde zor çalınabilen eserler. Bu konuda en baştan itibaren kullanılacak dağarın yetersiz olduğunu düşünüyorum. THM kaynaklı piyano etütleri yazılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.	2
Bu alanda yapılan çalışmalar çoğu zaman daha üst düzeyde ve profesyonel çalıcılara yöneliktir. Eğitim amaçlı THM kaynaklı piyano eserlerinin sayısı mutlaka artırılmalı ve bestecilerimiz bu konuda özendirilmelidir.	2
Her şeyden önce, öğrencinin ve öğretmenin kaynaklara ulaşmaları, basımları durdurulduğu için imkânsız. Geriye kalan eserler ise çok az. Eğer fotokopi ile esere ulaşabilmişse ya çalınamayacak kadar zor ya da düzenlemeler pek hoş gidebilecek gibi değil.	2

Bu bulgulara göre, bu türdeki çalışmalara piyano eğitiminin her düzeyinde yer verilmesinin gerekli olduğu söylenebilir.

Tablo 8. Piyano Öğretim Elemanlarına Göre, THM Kaynaklı Piyano Eserlerinin Piyano Eğitimi Açısından Taşıdığı Zorluklar

Zorluklar	f	%
Teknik açıdan	16	38,1
Nota Yazıları açısından	1	2,4
Üslûp açısından	2	4,8
Hepsi	15	35,7
Diğer	8	19,0
Toplam	42	100

Bu bulgular, müzik eğitimi ana bilim dallarında görev yapan piyano öğretim elemanlarına göre, piyano öğrencileri için THM kaynaklı piyano eserlerinde çalmaya ilişkin zorluklar bulunduğunu ve özellikle teknik açıdan zorlukların ön planda olduğunu göstermektedir.

Tablo 8.1. Piyano Öğretim Elemanlarının THM Kaynaklı Piyano Eserlerinin Piyano Eğitimi Açısından Taşıdığı Zorluklar İle İlgili Ayrıca Belirttikleri Görüş ve Öneriler

Görüş ve Öneriler	f
Öğrenci düzeyine uygun olmalıdır ve teknik zorluklar aydınlatılmalıdır.	3
Özellikle tartımların çözümlenmesinde ve ölçü sistemlerinde sorun yaşanmaktadır.	2
Her konuda olduğu gibi geleneksel müziklerimizdeki tartımsal ve dizisel farklılıklar çok olduğundan doğal olarak zaman zaman zorluklar ile karşılaşmaktadır. Bu tür eserleri incelediğimiz zaman ya çok basit ya da çok zor eserler yazılmakta olduğunu görmekteyiz.	1
Uluslararası sanat müziği ve THM kaynaklı müziğin çok seslendirilmesinde üslup farklılığı olduğu için pedagojik olarak bu üslup ve dolayısıyla tekniğe hazırlık olarak seviye seviye ilerleyen ve eğitim amaçlı bestelere ihtiyaç vardır.	1

Bu bulgular, Tablo 6’da görüldüğü gibi, THM kaynaklı piyano eserlerinin öğrenciler için özellikle teknik açıdan güçlükler taşıdığı görüşünü destekler niteliktedir.

Piyano Öğretim Elemanlarının Araştırma Konusu İle İlgili Ayrıca Belirttikleri Görüşler:

“Ulusal kültürler, içinde yaşayan toplumların yaşam biçimleriyle oluşup gelişir. Dolayısıyla toplumla doğrudan örtüşmeyen olguların kabullenilmesi de epeyce zordur. Bu bakımdan özellikle eğitimde bireylere kendi yakın çevrelerinden örnekler sunulmalı, daha sonra evrensel kültürden örnekler verilmelidir.”

“Basımlar tekrarlanmalı, nota yazımı/duate/puntolar vb. yeniden düzenlenmeli, orta seviyede eserler bestelenmeli, eğitim amaçlı besteler ve düzenlemeler yapılmalı, besteciler piyano kullanımı hakkında bilgilenmeli ya da bir eğitimci piyanist ile birlikte çalışmalı. THM melodileri çağdaş müzik sınıfına zorlama biçiminde sokulup dinlenilmez, sevilemez. Dolayısıyla çalışılması tercih edilmeyen eser damgası yemekten kurtarılmalı.”

“Müziğimizin evrensel standartlara çıkarılabilmesi için, piyano gibi evrensel bir çalgıya yönelik daha çok eserlere yer verilmeli ve öncelikle müzik eğitimcilerinin, bestecilerin bu konu ile ilgili çalışmalar yapması mutlaka özendirilmelidir. Öğrencilerin yapacağı beste veya düzenleme gibi çalışmalar mutlaka desteklenmelidir.”

“Besteciler eser yazarken çalgıların teknik özellikleri, kullanım biçimleri ve ergonomilerini düşünürlerse tüm problemlerimizden arınacağımızı düşünüyorum.”

“Öğrenciler THM kaynaklı eserleri zevkle seslendirmektedir. Bu nedenle piyano eğitiminin her düzeyine uygun THM kaynaklı eserlere ihtiyaç duyulmaktadır.”

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bulguları doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlar şöyledir:

Piyano öğretim elemanlarının önemli bölümünün, Türk bestecilerine ait piyano eserlerini yeterince tanıyıp, yer vermedikleri görülmektedir.

Piyano öğretim elemanlarının çoğunluğu (% 63,6), müzik eğitimi ana bilim dallarındaki Türk bestecilerine ait piyano repertuarını “kısmen” ve altında yeterli bulduklarını belirtmişlerdir.

Piyano öğretim elemanlarının, yarıya yakının; piyano eğitiminde THM kaynaklı piyano eserlerine “orta düzeyde” yer vermeleri, kullanılabilirlik dağarın daha çok bu düzeye uygun olduğunu ortaya koymaktadır. Piyano öğretim elemanları, piyano eğitiminde THM kaynaklı piyano eserlerine yer verilmesinin piyano eğitimini olumlu etkileyeceğini belirtmektedirler. Ancak piyano eğitiminin her düzeyine yönelik çalışmaların yeterli sayıda olmadığı görüşündedirler.

Piyano öğretim elemanlarının önemli bölümü, piyano eğitiminde THM kaynaklı piyano eserlerinin büyük ölçüde kullanılabilirliği görüşünü belirtmekle beraber, diğer yarısı bu türdeki eserlerin piyano öğrencileri açısından özellikle teknik güçlükler içerdiğini, bu sebeple kısmen veya çok az kullanılabilirliğini belirtmektedirler.

Elde edilen sonuçlar çerçevesinde şu önerilerde bulunulabilir:

Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi ana bilim dallarında öğretim elemanlarının uyguladıkları piyano öğretim programlarında; piyano literatüründe yer alan belirli dönem eserlerinin yanında, öğrencilerin gelişim düzeylerine göre Türk kültürünün ürünü olan ve eğitim basamaklarına göre tasarlanarak yazılmış, eğitsel nitelikli THM kaynaklı eserlere daha çok yer verilmelidir.

Piyano eğitimine yönelik THM kaynaklı eserler; teknik ve yorum özellikleri de dikkate alınarak, piyano eğitiminin her düzeyine göre oluşturulmalıdır.

Literatürdeki eserler nota yazımları ve teknik unsurlar gibi özellikler dikkate alınarak yeniden yapılandırılarak basımları tekrarlanmalıdır.

Piyano eğitiminde yer verilmek üzere THM kaynaklı çalışmalar, bu çalgıyı iyi tanıyan eğitimci ve besteciliği de bilen kişiler tarafından yapılmalıdır.

Piyano literatüründe yer alan THM kaynaklı piyano eserlerinin, belirli kurum veya kuruluşlar tarafından toplanıp derlenerek; nota yazımları vb. teknik unsurların yeniden yapılandırılarak basımları tekrarlanmalıdır.

THM kaynaklı piyano eserlerinin tanıtımı için, eserlerin CD kayıtlarının yapılması ve dağıtımının ülke geneline yaygınlaştırılması gereklidir.

Bestecilerimizin, THM kaynaklı piyano eserleri hazırlamaya yönelik yaklaşımlarını destekleyici ve özendirici çalışmalar yapılmalıdır.

Uzmanlar tarafından piyano eğitimde kullanılacak, eğitim basamaklarına göre hazırlanmış Türkçe metot ve benzeri kaynaklar daha çok çeşitlendirilmeli; bu çalışmalar THM kaynaklı piyano eserlerini de içerisinde barındırmalıdır.

KAYNAKLAR

- Başaran, İ. E. (1992). *Eğitime giriş* (9. baskı). Ankara: Gül Yayınevi.
- Dicle, H. (1994). Müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda repertuar sorunları. *Filarmoni Sanat Dergisi* (130), 17-19.
- Karslı, M. D. (2003). Öğretmenliğin Temel Kavramları. M. D. Karslı (Ed.) *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara.
- Mimaroglu, İ. (1995). *Müzik tarihi*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yokuş, H. (2005). *Ülkemizde Türk halk müziği kaynaklı eserlerin piyano eğitiminde kullanılabilirliğinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Müzik Öğretmenliği Lisans Programı (1997).
- http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/ogretmen_yetistirme_lisans/muzik.doc
11.05.2005